

PERMISOS, LICÈNCIES I ALTRES DRETS DELS TREBALLADORS I DE LES TREBALLADORES

DUBTES MÉS FREQUENTS

FEDERACIÓ DE SERVEIS

fserveis.intersindical-csc.cat
intersindical-csc.cat

el sindicat català!

INTERSINDICAL
CSC

Dels continguts:
Federació de serveis de la Intersindical-CSC

Maquetació i disseny:
Departament gràfic de la Intersindical-CSC

Podeu difondre lliurement aquesta guia i els seus continguts citant-ne la font.

Intersindical-CSC 2012

**PERMISOS, LICÈNCIES I ALTRES DRETS
DELS TREBALLADORS I DE LES TREBALLADORES**

DUBTES MÉS FREQUENTS

FEDERACIÓ DE SERVEIS

fserveis.intersindical-csc.cat
intersindical-csc.cat

PERMISOS, LICÈNCIES I ALTRES DRETS DELS TREBALLADORS I DE LES TREBALLADORES

ABSÈNCIES AMB DRET A REMUNERACIÓ

La legislació laboral preveu un conjunt de situacions que donen dret al treballador/a a absentar-se temporalment del treball amb dret a remuneració, previ avís i justificació (articles 23 i 37.3 del text refós de la Llei de l'Estatut dels treballadors).

1.- Quinze dies naturals en cas de matrimoni.

2. - Dos dies per naixement de fill/a i per mort, accident o malaltia greus, hospitalització o intervenció quirúrgica sense hospitalització que precisi repòs domiciliari, de parents fins el segon grau de consanguinitat o afinitat. Si per aquest motiu el treballador s'ha de desplaçar, el termini és de 4 dies.

3.- Un dia per trasllat del domicili habitual.

4. - Pel temps indispensable, per al compliment d'un deure inexcusable de caràcter públic i personal, incloent-hi l'exercici del sufragi actiu. Si en una norma legal o convencional figura un període determinat, cal atenir-se al que aquesta norma disposi quan a la durada de l'absència i a la seva compensació econòmica.

En el supòsit que el compliment d'aquest deure impossibiliti al treballador la prestació del treball en més del 20% de les hores laborals en un termini de tres mesos, l'empresa pot situar-lo en situació d'excedència. Aquesta excedència té el caràcter de forçosa.

5.- Pel temps indispensable per fer exàmens prenatals i tècniques de preparació al part que s'hagin de fer dins de la jornada de treball.

6.- El treballador/a té dret a gaudir els permisos necessaris per concórrer a exàmens en el supòsit que cursi amb regularitat estudis per a l'obtenció d'un títol acadèmic o professional; així com té dret a la concessió de l'oportú permís de formació o de perfeccionament professional amb reserva del lloc de treball.

7.- Pel temps imprescindible per la realització de funcions sindicals o de representació del personal, en els termes establerts legal o convencionalment. L'article 68.e) de l'Estatut dels treballadors disposa que els membres del comitè d'empresa i els delegats de personal, com a representants legals dels treballadors, disposaran d'un crèdit d'hores mensuals retribuïdes per a l'exercici de les seves funcions de representació.

Pot pactar-se en conveni col·lectiu l'acumulació d'hores dels diferents membres del comitè d'empresa, i en el seu cas, dels delegats de personal, en un o varis dels seus components, sense sobrepassar el màxim total, podent quedar rellevat/s del treball, sense perjudici de la seva remuneració.

El nombre d'hores estarà en funció del nombre de treballadors de la plantilla i d'acord amb l'escala següent:

- Fins a 100 treballadors: 15 hores
- De 101 a 250 treballadors: 20 hores
- De 251 a 500 treballadors: 30 hores
- De 501 a 750 treballadors: 35 hores
- De 751 endavant: 40 hores

La Llei orgànica 11/1985, de llibertat sindical disposa en el seu article 9.2 que els delegats sindicals que participin en les comissions negociadores dels convenis col·lectius, mantenint la seva vinculació com a treballador en actiu en alguna empresa, tindran dret a la concessió dels permisos necessaris per a l'adequat exercici de la seva tasca com a negociadors, sempre que l'empresa estigui afectada per la negociació.

8.- Poden acordar-se col·lectivament altres supòsits, amb el règim i els efectes que es prevegin.

PROMOCIÓ I FORMACIÓ PROFESSIONAL

El treballador té dret:

- a)** Al gaudi dels permisos necessaris per presentar-se a exàmens, així com a una preferència a elegir torn de treball, si tal és el règim instaurat en l'empresa, quan cursi amb regularitat estudis per a l'obtenció d'un títol acadèmic o professional.
- b)** A l'adaptació de la jornada ordinària de treball per a l'assistència a cursos de formació professional.
- c)** A la concessió dels permisos oportuns de formació o perfeccionament professional amb reserva del lloc de treball.
- d)** A la formació necessària per a la seva adaptació a les modificacions operades en el lloc de treball. La mateixa correrà a càrrec de l'empresa, sense perjudici de la possibilitat d'obtenir a tal efecte els crèdits destinats a la formació. El temps destinat a la formació es considera en tot cas temps de treball efectiu.

En la negociació col·lectiva es poden pactar els termes de l'exercici d'aquests drets, que s'acomodaran a criteris i sistemes que garanteixin l'absència de discriminació directa o indirecta entre treballadors d'un i un altre sexe.

Els treballadors amb al menys un any d'antiguitat en l'empresa tenen dret a un permís retribuït de 20 hores anuals de formació vinculada al lloc de treball acumulables per un període de fins tres anys. La concreció del gaudi del permís es fixarà de mutu acord entre treballador i empresari.

CONCILIACIÓ DE LA VIDA LABORAL I FAMILIAR

1.- Els exàmens prenats i tècniques de preparació al part que s'hagin de realitzar dintre de la jornada laboral, donen dret a absentar-se amb dret a remuneració, pel temps indispensable per efectuar-los.

2.- Dos dies per naixement de fill/a. En el cas de necessitat d'efectuar un desplaçament a l'efecte, el termini serà de quatre dies.

En casos de fills prematurs o que hagin de romandre hospitalitzats a continuació del part, la mare o el pare tenen dret a absentar-se del treball durant una hora. Així mateix, tenen dret a reduir la seva jornada de treball fins a un màxim de dues hores, amb la disminució proporcional del sou. (article 37. 3f i 4 bis de l'Estatut dels treballadors)

PERMISOS: DUBTES MÉS HABITUALS I EXEMPLES

1. - La meua parella està ingressada i no estem casats. Tinc dret a dies de permís per malaltia d'un/a familiar?

Article 37.3.b) de l'Estatut dels treballadors i conveni col·lectiu aplicable.

No, atès que la normativa només reconeix el dret a permís per hospitalització de parents fins al segon grau per afinitat o consanguinitat i entre els dos membres d'una parella de fet no hi cap tipus de parentiu.

Cal tenir present, no obstant això, que alguns convenis col·lectius atorguen permisos similars per tenir cura de la parella de fet. Així doncs, caldria veure el conveni col·lectiu aplicable.

2.- Mort de parent. La setmana passada va morir el meu sogre i no vaig poder anar a treballar durant dos dies laborables. L'empresa té dret a descomptar-me aquests dos dies de la meua retribució mensual? Quants dies de permís retribuït em corresponen en aquests casos?

Article 37.3.b) de l'Estatut dels treballadors i conveni col·lectiu aplicable.

La mort de qualsevol parent fins al segon grau per afinitat o consanguinitat (el sogre ho és) dóna dret a un permís retribuït de 2 dies (4 dies si cal fer un desplaçament). Així doncs, l'absència està justificada i el treballador o treballadora té dret a mantenir tot el salari, com si realment hagués treballat.

Cal tenir present que en alguns casos els convenis col·lectius milloren aquest permís atorgant un nombre de dies superior. Caldria veure doncs el conveni col·lectiu aplicable.

3.- Tinc dret a permisos retribuïts per assistir a exàmens universitaris?

Article 23.1.a) de l'Estatut dels treballadors.

Sí, qualsevol treballador o treballadora que cursi regularment estudis per obtenir un títol acadèmic o professional té dret a tots els permisos necessaris per fer els exàmens.

4.- Naixement o adopció. El meu fill va néixer un divendres, tinc dret als dos dies laborables de permís establerts a l'article 37 de l'Estatut dels treballadors?

Article 37.3.b) de l'Estatut dels treballadors i conveni col·lectiu aplicable.

Aquesta és una qüestió molt discutida que actualment no té una resposta pacífica i generalment acceptada (els pronunciaments judicials no són coincidents). L'article 37.3.b) de l'Estatut dels treballadors atorga 2 dies en cas de naixement d'un fill, però no especifica si es tracta de dies naturals o dies laborables, a diferència d'altres supòsits de permís previstos al mateix precepte, on sí que es du a terme aquesta especificació (en cas de matrimoni, per exemple, s'atorguen quinze dies naturals).

Es pot considerar que el més raonable és entendre que es tracta de dies laborables i que aquest criteri és el que té més arguments a favor (no s'indica expressament que siguin dies naturals, i en cas de dubte cal escollir sempre la interpretació més favorable al treballador -principi pro operario-, etc...).

A banda del que s'acaba d'assenyalar, caldria consultar el conveni col·lectiu aplicable perquè en alguns casos aquest instrument resol el problema, atès que especifica que es tracta de dies laborables o amplia la durada del permís fins a tres dies, quatre dies o fins i tot més.

5.-El pròxim diumenge se celebraran eleccions i l'horari de la meva jornada laboral coincidirà parcialment amb la jornada electoral: tinc dret a algun permís per anar a votar?

Article 37.3. d) de l'Estatut dels treballadors.

Article 13 del Reial decret 605/1999, de 16 d'abril, de regulació complementària dels procediments electorals.

El precepte reglamentari citat reconeix el dret a un permís retribuït d'un màxim de 4 hores als treballadors/ores que hagin de prestar serveis el dia de les eleccions.

Cada vegada que es produeix una convocatòria electoral l'Estat i/o lescomunitats autònomes dicten normes que desenvolupen i concreten aquesta regla general establint criteris complementaris per determinar quina és l'extensió concreta del permís que en cada cas correspon; uns criteris que acostumen a ser sempre els mateixos. Normalment es pren com a referència el grau de coincidència entre l'horari de treball i l'horari d'obertura dels col·legis electorals.

Així, per exemple, en el cas del referèndum sobre la Constitució Europea, l'Ordre del Departament de Treball i Indústria de la Generalitat va fixar els següents criteris:

- 1) Si la coincidència és de 4 o més hores _ 4 hores de permís
- 2) Si la coincidència és de més de 2 hores i menys de 4 hores _ 2 hores de permís
- 3) Si la coincidència és de 2 hores o menys _ No hi ha dret a cap permís.

6.- El pròxim diumenge la meva jornada laboral coincidirà parcialment amb la jornada electoral, i he estat designat com a membre d'una mesa electoral. Posteriorment tindrè dret a hores lliures com a compensació? Si hagués estat designat suplent d'algun membre de la mesa també tindria dret a aquestes hores?

Article 37.3.d) de l'Estatut dels treballadors.

Article 28 de la Llei orgànica 5/1985, de 19 de juny, del règim electoral general.

Article 13 del Reial decret 605/1999, de 16 d'abril, de regulació complementària dels procediments electorals.

Tots els membres de les meses electorals (tant els/les presidents com els/les vocals) tenen dret a un permís retribuït d'una jornada completa durant el dia de la votació si aquest dia els correspon treballar. També tenen dret a una reducció de jornada retribuïda de 5 hores el dia immediatament posterior si els correspon treballar aquest dia.

El permís s'ha de justificar per l'assistència efectiva dels treballadors/ores a les meses, ja sigui en qualitat de titular o de suplent.

7. - El pare de la treballadora d'una empresa està ingressat per una intervenció quirúrgica - en una clínica ubicada en una localitat diferent de la del centre on la treballadora presta els seus serveis. Considerant que la treballadora s'ha de desplaçar d'una localitat a una altra, el permís per atendre al seu pare es pot ampliar de dos a quatre dies?

Article 37.3.b) de l'Estatut dels treballadors i conveni col·lectiu aplicable.

Tot i que l'article 37.3.b) de l'Estatut dels treballadors amplia la durada del permís per hospitalització de familiars de 2 a 4 dies si per aquest motiu el treballador ha de fer un desplaçament, aquesta millora s'ha d'aplicar d'acord amb la seva lògica o finalitat: evitar que el temps de viatge impedeixi complir amb la finalitat pròpia del permís, que és la visita i acompanyament del familiar.

Així doncs, en els casos en què el desplaçament és de molt curta durada, on les comunicacions són fluïdes i de curta distància, no correspon l'ampliació i el permís seria només de 2 dies.

Tot i el que acabem d'assenyalar, caldria veure el conveni col·lectiu aplicable perquè en matèria de permisos moltes vegades es millora la regulació del'Estatut dels treballadors flexibilitzant el requisit del desplaçament o ampliant directament la durada del permís per hospitalització de familiars.

8.- Les parelles de fet tenen dret al permís de 15 dies que l'Estatut dels treballadors reconeix als matrimonis?

Article 37.3.a) de l'Estatut dels treballadors

No, les parelles de fet no tenen dret a aquest permís. No obstant això, cal tenir present que molts convenis col·lectius amplien a les parelles de fet el reconeixement d'aquest permís.

Així doncs, caldria comprovar si el conveni col·lectiu aplicable fa aquesta millora.

9.- Fa 2 mesos que em vaig canviar de domicili però no vaig demanar a l'empresa el dia de permís establert a l'Estatut dels treballadors: Podria sol·licitar-lo ara?

Article 37.3.c) de l'Estatut dels treballadors i conveni col·lectiu aplicable.

Tot i que no s'indiqui expressament, la pròpia lògica i finalitat del permís per canvi del domicili habitual fa que s'hagi de gaudir en el moment en què es va fer efectiu el canvi i no en una data molt allunyada d'aquest moment, com es planteja a la pregunta.

No obstant això, caldria veure el conveni col·lectiu aplicable perquè en alguns casos es fixa el marc temporal màxim en el qual es poden utilitzar determinats permisos i, en particular, el permís per canvi del domicili habitual, i es dona un marge de maniobra superior al que es deriva de l'article 37.3.c) de l'Estatut dels treballadors.

10.- Estic embarassada i necessito seguir un curs de tècniques de preparació al part les sessions del qual coincideixen parcialment amb la meua jornada laboral. La llei em reconeix el dret d'assistir a aquest tipus de cursos en hores laborals? Perdré les retribucions que em correspondrien si treballés durant les hores del curs?

Article 37.3.f) de l'Estatut dels treballadors.

La llei reconeix un permís retribuït per assistir a cursos de preparació al part quan aquests coincideixin total o parcialment amb la jornada de treball. Així doncs, tant el treballador com la treballadora poden deixar de treballar les hores que facin falta per assistir a aquests tipus de cursos i mantene n íntegrament el seu salari (no se'ls pot practicar cap tipus de descompte i han de cobrar el mateix que els correspondria si no haguessin exercitat el permís).

11. - L'hospitalització del marit de la meua germana constitueix una causa vàlida perquè jo pugui disposar del permís previst a l'article 37.3.b) de l'Estatut dels treballadors? Fins a quin grau de parentiu s'estenen els permisos previstos en aquest article?

Article 37.3.b) de l'Estatut dels treballadors

Sentència del Tribunal Suprem de 18 de febrer de 1998 (RJ 1998/2209)

Sentència de l'Audiència Nacional d'1 d'octubre de 1997 (Aranzadi Social 1997/3374).

Sí, d'acord amb el criteri mantingut actualment per la jurisprudència, el límit del parentiu fins a segon grau per consanguinitat o afinitat inclou el cònjuge del germà o germana, i també inclou el germà o germana del cònjuge (el que es coneix habitualment com a cunyat o cunyada).

Així doncs, qualsevol treballador o treballadora pot exercir l'esmentat permís en cas d'hospitalització del marit de la seva germana.

12. - Els crèdits d'hores sindicals que ens corresponen -per llei- com a membres del comitè d'empresa són acumulables en un únic representant?

Article 68.e) de l'Estatut dels treballadors i conveni col·lectiu aplicable.

Els crèdits d'hores sindicals només es poden acumular en un únic representant quan el conveni col·lectiu aplicable ho prevegi.

13. Estic en tràmits de formalitzar l'adopció d'un nen de cinc anys de nacionalitat peruana. Les autoritats d'aquell país m'han comminat a presentar-me davant del Consulat Espanyol a Lima, i diuen que he de passar una entrevista. Tinc dret a demanar un permís retribuït a la meua feina per efectuar aquest desplaçament?

Article 48.4 de l'Estatut dels treballadors i Conveni col·lectiu aplicable.

A l'Estatut dels treballadors no s'ha previst cap permís específic per realitzar aquest tipus de tràmit i és difícil defensar que algun dels que s'enumeren a l'article 37.3 d'aquesta norma es pugui utilitzar amb aquesta finalitat. Caldria comprovar si el conveni col·lectiu aplicable preveu algun tipus de permís que es pugui utilitzar amb aquesta finalitat (en molts casos es preveuen dies de lliure disposició que podrien servir a aquest efecte).

En qualsevol cas, el que sí que es pot fer és utilitzar la suspensió que s'atorga per l'adopció, igual que en els casos de maternitat biològica (16 setmanes a repartir entre els pares adoptants), atès que en cas d'adopció internacional quan es requereixi el desplaçament dels pares al país d'origen la normativa permet avançar l'inici del gaudiment fins a 4 setmanes abans de la resolució administrativa o judicial per la qual es constitueix l'adopció.

FEDERACIÓ DE SERVEIS

fserveis.intersindical-csc.cat
intersindical-csc.cat